

Voorzitter: E. Hillekens (GroenLinks)

Namens de raad: B. Leemhuis (GroenLinks), R. Pestman (PvdA), V. Boswijk (D66), W. Pechler (PvdD), H. Moerkerk (Stadspartij 100%), H. de Waard (SP), R. Heiner (VVD), K. de Groot (S&S), S. Wennink (CU), E. Armut (CDA), L. van der Laan (PvhN), D. Ram (PVV)

Namens het college: P. Broeksma (wethouder)

Namens de griffie: S. van Erp

Uitvoeringsprogramma Lopen, Fietsen en Verkeersveiligheid 2023-2030

00:13:28

Voorzitter: Goedenavond allemaal. Goed dat u er bent. We gaan beginnen met de meningsvormende sessie over het Uitvoeringsprogramma Lopen, Fietsen en Verkeersveiligheid. In 2021 heeft u als raad de mobiliteitsvisie vastgesteld en dit uitvoeringsprogramma is een onderdeel van deze mobiliteitsvisie. De maatregelen omvatten onder meer aanleg van nieuwe voetgangers- en fietsvoorzieningen, het verbeteren van deze voorzieningen en de aanpak van onveilige kruispunten en wegvakken. Vandaag is het aan uw raad om uw licht te laten schijnen op dit uitvoeringsprogramma. We doen, zoals aangegeven, de sessie in twee termijnen aangezien het gaat om een raadsvoorstel. We hebben voor deze sessie 90 minuten de tijd. Dat betekent vier minuten spreektijd voor de fracties en vijftien voor het college. Echter, voordat we beginnen met de raad hebben we één inspreker, namelijk de heer Borghols van de Fietsersbond. De ingezonden brief van de Fietsersbond heeft u kunnen vinden onder de agenda. Ik ga het woord geven aan meneer Borghols. U heeft drie minuten om uw punt te maken en na afloop kunnen raadsleden indien gewenst nog vragen aan u stellen. Gaat uw gang.

00:14:36

De heer Borghols (Fietsersbond): Dank u wel, Voorzitter. Geachte raad, geacht college, de Fietsersbond afdeling Groningen is erg enthousiast over het concept Uitvoeringsprogramma Lopen, Fietsen en Verkeersveiligheid. Indien dit programma volledig wordt uitgevoerd, worden veel van onze langjarige wensen vervuld. Wij pleiten ervoor dat het programma integraal wordt goedgekeurd, dat er voldoende middelen voor de uitvoering ter beschikking worden gesteld en dat deze middelen ook geïndexeerd worden, zodat zij in de toekomst toereikend blijven. Het uitvoeringsprogramma richt zich logischerwijs hoofdzakelijk op concrete infrastructurele maatregelen. Toch willen wij van de gelegenheid gebruik maken om aandacht te vragen voor enkele beleidsuitgangspunten op het gebied van verkeersveiligheid en fietsen. Dit doen wij omdat wij in de praktijk waarnemen dat met enkele uitgangspunten niet consequent wordt omgegaan, hetgeen naar onze mening resulteert in voor de fietser onverwachte en daardoor gevaarlijke voorrangssituaties. Naar onze mening dient de indeling van de weg consequent te zijn, wat inhoudt dat de regels op de weg niet onverwachts wijzigen.

00:15:44

De heer Borghols (Fietsersbond): Een aspect waar naar onze mening de inrichting van de weg en de daaruit volgende voorrangregels niet consequent is, is de continuïteit van de voorrang op voor het oog doorgaande wegen. Met het argument dat het OV op tijd het

moet zijn, is de laatste jaren de afslaan busroute op enkele plaatsen verheven tot voorrangroute wat voor het overige verkeer, waaronder fietsers, onverwacht verwarrend en dus onveilig is. Voorbeelden zijn de kruising Zuiderdiep, Herenweg, Kattendiep, Schuitendiep en binnenkort Turfsingel-W.A. Scholtenstraat. Het geldt in de praktijk ook bij de kruising met de Kotkastraat. Die staat in het programma, dus wij hopen dat het opgelost wordt.

00:16:32

De heer Borghols (Fietsersbond): In dit kader vragen wij u ook om de voorangsregels op rotondes consequenter te maken. Binnen de bebouwde kom zouden fietsers conform de aanbeveling van Kennisplatform CROW altijd voorrang moeten hebben op van de rotonde afslaand overig verkeer. In de gemeente Groningen is dat gelukkig op veel plaatsen het geval. Echter niet overal, hetgeen afwijkend, onverwacht en dus gevaarlijk is. Een plaats waarbij de bovengenoemde aspecten samenkomen, is de zogenaamde vierkante rotonde: Eendrachtskade-Noordzijde-Hoendiep-A-weg et cetera. Dit blijft voor fietsers een erg onoverzichtelijke, onvoorspelbare en dus gevaarlijke plaats. Deze situatie lijkt op een rotonde, maar is het in de praktijk niet en is niet separaat opgenomen in het uitvoeringsprogramma. Misschien valt het onder de verzamelpost 'Uitvoeringsprogramma projecten Doorwaadbare Stad 2022 - 2026', maar dat is ons niet helemaal duidelijk. Als het daar niet onder valt, pleiten wij ervoor om de situatie in de tussentijd op te waarderen tot een echte rotonde met de fietsers in de voorrang. Ik dank u voor uw aandacht.

00:17:44

Voorzitter: Ik dank u voor uw betoog. Zijn er nog vragen? Meneer Van der Laan.

00:17:52

De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden): Dank u wel, Voorzitter. Ik ben benieuwd hoe de contacten van de Fietsersbond met de gemeente gaan. Voelt u zich als Fietsersbond goed gehoord, kunt u gemakkelijk contact zoeken?

00:18:03

De heer Borghols (Fietsersbond): Ik kan daar bevestigend op antwoorden. De contacten met de gemeente zijn prima. Dit uitvoeringsprogramma is, toen het werd opgesteld, ook met ons doorgesproken, dus we hebben onze mening kunnen geven. Uiteraard zijn wij slechts één van de partijen, dus we begrijpen dat niet al onze wensen zijn opgenomen. Zoals ik in mijn inleiding zei, heel veel van onze wensen staan er wel in. Het contact met de gemeente, de mensen die rechts achter mij zitten, is prima. Ik ben daar ook erg blij mee trouwens.

00:18:41

Voorzitter: Dank u wel. Nog meer vragen? Nee, dan dank ik u nogmaals en dan gaan wij door met de bespreking. Welke fractie wil als eerste politieke vragen stellen en een eerste reactie geven? De Partij voor de Dieren.

00:18:57

De heer Pechler (Partij voor de Dieren): Dank, Voorzitter. Dank ook aan de inspreker voor de bijdrage. Voor mijn eerste termijn heb ik twee vragen aan de wethouder. Allereerst een vraag over één van de punten die de Fietsersbond in een ingezonden brief inbracht over uniformering van rotondes binnen de bebouwde kom. Het valt inderdaad op dat fietsers niet

bij alle rotondes standaard in de voorrang zitten en dat dit soms tot gevaarlijke situaties leidt, zoals bij de Korreweg rotonde. Ik heb daar al vaker aandacht voor gevraagd. Ik woon inmiddels niet meer in Beijum, dus gelukkig heb ik hier zelf niet meer dagelijks last van. Kan de wethouder hierop ingaan en toelichten of deze rotondes ook aangepakt kunnen worden?

00:19:25

De heer Pechler (Partij voor de Dieren): De tweede vraag gaat specifiek over één van de voorgestelde fietsprojecten van de komende jaren: de verbreding of het aanleggen van een separaat voetpad naast het fietspad van het Jaagpad over de dijk. De ruimte op de dijk is beperkt en tegenwoordig juist een mooie mix van verharding en groen. Mijn fractie vreest dat bij een verbreding het groene karakter van dit pad, wat het juist zo mooi maakt, verloren gaat. Ik ben benieuwd hoe het college hiernaar kijkt.

00:19:49

Voorzitter: Dank. Dan Student en Stad.

00:19:53

Mevrouw De Groot (Student en Stad): Dank u wel, Voorzitter. De eerste vraag die ik hier had genoteerd, is exact dezelfde vraag die mijn collega van de Partij voor de Dieren heeft gesteld over de rotondes en die de meneer van de Fietsersbond ook al heeft gesteld. Daar sluit ik me dus bij aan, want daar zijn wij ook erg benieuwd naar. Er wordt in het uitvoeringsprogramma ook gesproken over het eventueel verlagen van maximumsnelheid op fietspaden. In Amsterdam ging het daar ook over, alleen dit is momenteel juridisch nog niet mogelijk. Ik ben benieuwd hoe het college aankijkt tegen het instellen van zo een snelheidslimiet op fietspaden binnen de bebouwde kom, wanneer dit wel juridisch mogelijk zou zijn in de toekomst? Mijn laatste vraag: wordt er iets gedaan met alle inzendingen van de Wijkprikker en wanneer is een situatie serieus of erg genoeg? Dank u wel.

00:20:47

Voorzitter: Dank. Zijn er verder nog fracties? De heer Moerkerk.

00:20:51

De heer Moerkerk (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank, Voorzitter. Wij vinden dit zo een belangrijk uitvoeringsprogramma, dat we ons afvragen of we zo waar niet eens een keer ergens te weinig geld aan uitgeven, misschien omdat er keuzen gemaakt moet worden. Kan de wethouder misschien daar iets over zeggen? Zijn er zaken 'weggestreept' die u liever wel had willen invoegen in dit programma?

00:21:09

Voorzitter: Dank u wel. Dan de SP voor vragen.

00:21:15

De heer De Waard (SP): Dank, Voorzitter. Mijn vraag gaat over de verkeerseducatie. Het is natuurlijk heel goed dat we dat doen; veel campagnes gericht op bijna praktisch alle verkeersdeelnemers. Mijn partij mist nog wel een campagne om mensen met een elektrische fiets aan een helm te helpen. Het aantal ongevallen met elektrische fietsen stijgt behoorlijk hard en de grotere snelheid brengt ook grotere risico's met zich mee. Een campagne van de gemeente kan misschien mensen toch over de streep trekken om wel een helm op te zetten.

00:21:48

Voorzitter: Daarover heeft u een vraag van de heer Leemhuis.

00:21:51

De heer Leemhuis (GroenLinks): Ik ben wel benieuwd hoe de SP er tegenover staat, dat er ook heel veel mensen juist zeggen dat je niet moet inzetten op fietshelmen, maar juist op veel meer verkeersveiligheid, waar dit plan natuurlijk ook vol van zit. Mensen natuurlijk zelf mogen kiezen of ze wel of niet een helm dragen, maar is het niet beter om energie en tijd te besteden aan een zo veilig mogelijke verkeerssituatie? Bent u ermee bekend dat het dragen van een fietshelm soms wel wordt gezien als een nadeel voor de verkeersveiligheid?

00:22:24

De heer De Waard (SP): Met dat laatste was ik niet bekend. Doe ermee wat u wil. Ik begrijp het punt. Tegelijkertijd doen we in dit programma al heel veel met die verkeersveiligheid, maar zijn we ook in een situatie waarin het aantal ongelukken met elektrische fietsen wel toeneemt. Een fietshelm kan enorm helpen om dodelijke ongevallen te verhelpen en ander ernstig letsel. Ik ben erg blij dat mijn opa en oma nu ook een helm dragen, als ze op de elektrische fiets zitten. In die realiteit zitten we ook en vandaar mijn vraag aan het college. Ik ben ook benieuwd wat andere fracties daarvan vinden.

00:23:04

Voorzitter: Dank u wel. Dan de VVD.

00:23:08

De heer Heiner (VVD): Dank, Voorzitter. Ik heb wel iets meer vragen dan de vorige sprekers. Ten eerste is voor de VVD leefbaarheid van groot belang. Dit uitvoeringsprogramma heeft veel mooie plannen die deze leefbaarheid ten goede komen, dus daar zijn we erg blij mee. We hebben echter wel een aantal vragen. De VVD is van mening dat de gemeente het goede voorbeeld moet geven en dus zoveel mogelijk gebruik van de fiets zou moeten maken. Daarom vragen wij ons af waarom bijvoorbeeld de parkeerrondes niet per fiets worden gedaan, maar in een auto. Is het college bereid om deze mogelijkheid te onderzoeken? Wij vinden namelijk dat de gemeente het goede voorbeeld moet geven en vinden het daarom raar dat medewerkers van de gemeente zich veel per auto verplaatsen. Ziet het college meer kans om medewerkers van de gemeente van de auto op de fiets te laten stappen?

00:23:52

De heer Heiner (VVD): Een tijd geleden hebben we mogen ervaren hoe het is om met een beperking door het leven te gaan. Ik wil nogmaals Toegankelijk Groningen danken voor deze waardevolle ochtend. Wat mij hier vooral eens van bij is gebleven is dat slechtziende of blinde mensen veel problemen ervaren met gelijkvloerse kruispunten, die heel veel worden aangelegd. Wordt hier ook rekening gehouden met slechtzienden door bijvoorbeeld een holle steen toe te passen, omdat je dan bij tikken een ander geluid krijgt en het daardoor voor hen veel veiliger wordt. Normaal kun je namelijk de stoep gebruiken en dat kan bij een gelijkvloers kruispunt niet. Daarnaast vraagt de VVD zich af of een fietsenstalling in de Herenstraat-Gedempte Zuiderdiep echt nodig is. De verblijfstijd daar lijkt ons anders dan bijvoorbeeld bij de Grote Markt en de Nieuwe Markt, waardoor het verplicht stallen van fietsen wellicht het bezoeken van de binnenstad minder aantrekkelijk maakt. Het neerzetten

van een fiets in een stalling kost veel meer tijd dan je fiets even snel aan het Zuiderdiep parkeren.

00:24:47

De heer Heiner (VVD): Daarnaast vraagt de VVD zich af of het haalbaar is om kleinere fietsenstallingen te verspreiden door de binnenstad. De fietsenstallingen moeten ook bemand worden, wat de kosten hoger maakt. We vragen ons af of dit wel zo verstandig is om te doen? Daarnaast vindt, zoals eerder aangegeven, de VVD leefbaarheid van groot belang. Daarom vinden we ook dat het borgniveau in wijken en buurten echt hoger mag. Daar hebben we het niet over, maar we hebben het over lopen. Mensen worden vaak gehinderd door scheve stoeptegels. Wat gaat het college doen om deze tegels recht te leggen? Wat doet het college tegen 'verkeersaso's' die het gevoel van veiligheid aantasten door bijvoorbeeld hard op te trekken, te claxonneren et cetera.

00:25:25

De heer Heiner (VVD): De VVD is van mening dat voetgangers sneller groen zouden moeten krijgen om lopen zo aantrekkelijk mogelijk te maken. Heeft het college hier ook naar gekeken? Op drukke momenten is het soms voor voetgangers en fietsers gevaarlijk in de binnenstad, bijvoorbeeld in de Folkingestraat. Heeft het college wel eens overwogen om duidelijker onderscheid te maken tussen de straat en de stoep? Of overwogen om bijvoorbeeld een groot bord op te hangen dat het een 'shared space' is, zodat het duidelijk is voor mensen dat je daar een voetganger en een fietser op straat kunt verwachten? Een ander voorbeeld waar dat zou kunnen is bijvoorbeeld de brug bij het Groninger Museum, waar ook niet iedereen weet dat je daar wel mag fietsen.

00:25:59

De heer Heiner (VVD): Daarnaast is de VVD verbaast dat de weg rondom Beijum niet in de plannen is opgenomen. We hebben het al vaker gehad over dat hier ontzettend veel hard gereden wordt en dat mensen zich hier echt niet veilig voelen. Heeft het college dat overwogen? Een laatste vraag. Het is nu juni en in september komen er veel nieuwe studenten naar Groningen, waaronder veel internationals. U kent vast alle voorbeelden van internationals die op de ringweg fietsen. Daarom zouden wij willen voorstellen om fietslessen voor internationale studenten in te voeren. Wij zouden het college willen vragen om samenwerking met de RUG en de Hanzehogeschool te zoeken om dit bijvoorbeeld in de Keiweek te faciliteren. Wij zijn benieuwd of het college daartoe bereid is. Dank u wel.

00:26:39

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik dan aan het woord vragen? D66.

00:26:45

De heer Boswijk (D66): Dank u wel, Voorzitter. Ik heb een aantal vragen. De eerste gaat over het deelprogramma Lopen. Groningen is natuurlijk al flinke tijd dé fietsstad van Nederland en daar hebben we ook uitgebreid op ingezet met de campagne Fietsstad 050. In het voorliggende uitvoeringsprogramma verschuift die focus wat naar de loopcultuur in Groningen. Vooropgesteld, is het wat mijn fractie betreft dat zowel lopen als fietsen twee belangrijke modaliteiten zijn en ook echt de aandacht verdienen die ze krijgen in dit programma. Wat wij ons afvragen, als we nu kijken naar de twee campagnes Fietsstad 050 en wat ik nu maar even 'Loopstad 050' heb genoemd, dus die aandacht op het lopen, is in

hoeverre die naast elkaar zullen bestaan? Is het niet zo dat die elkaar in de weg gaan zitten? Het zou jammer zijn als we uiteindelijk een nieuwe campagne 'Loopstad 050' hebben, die ten koste gaat van al die aandacht die we aan fietsen hebben gegeven en dat moeten we volgens mij blijven doen. Wat betreft dat fietsen, is mijn fractie heel blij met de mix aan activiteiten op het thema.

00:27:50

De heer Boswijk (D66): Een punt dat er voor ons ook uitsprong, maar dan op een hele andere manier dan voor de VVD, zijn die fietsstallingsprojecten. Daarbij gaat het vooral over de manier waarop er prioriteit is gegeven aan de fietsstallingsprojecten in het centrum. Het is natuurlijk zo dat die beide stallingen in het centrum in het gunstigste geval voor 3.500 fietsparkeerplaatsen zullen zorgen. Ik snap dat het vooral gebaseerd is op plannen, maar met zoveel parkeerplaatsen zullen ze natuurlijk bijdragen aan heel veel andere doelstellingen binnen het uitvoeringsprogramma, zoals bijvoorbeeld het herwinnen van de openbare ruimte. Toch scoren die fietstallingsprojecten maar op één van de criteria en dat maakt dat de prioritering voor die fietsstallingen vrij laag is. Ik ben van mening dat dit misschien over de hele breedte genomen wel wat meer verdient. Ziet de wethouder daarom ook ruimte wat betreft de prioritering van de beide stallingen in de binnenstad? Zeker ook, omdat slechts één van die twee geel gemarkeerd is. Dank u wel.

00:28:50

Voorzitter: Dank u wel. Zijn er verder nog vragen aan het college? ChristenUnie.

00:28:57

De heer Wennink (ChristenUnie): Dank u wel, Voorzitter. Allereerst wil ik aftrappen met lof over het eerste gedeelte van het stuk, waarin we mooi kunnen lezen dat de knelpuntenlijst uit 2018 grotendeels opgelost is, dan wel nog in uitvoering is. Dat vind ik in ieder geval een teken dat we weer toe zijn aan een nieuw uitvoeringsprogramma. Daarnaast een vraag naar aanleiding van de inspreker en dat gaat over het evalueren van de afslaan bus die voorrang heeft. De inspreker noemde al een aantal voorbeelden en ik ben benieuwd of het college iets kan delen over of en wanneer wij dat gaan evalueren of dat het in het reguliere systeem meegenomen gaat worden. Het is nieuw voor ons en op bijvoorbeeld plekken als het Zuiderdiep leidt het tot verward situaties. Gaan wij op een moment dat nog evalueren en op welke manier gebeurt dat?

00:29:51

De heer Wennink (ChristenUnie): Dan wil ik nog even een lans breken voor de diversiteit op het voetpad. We lezen in het stuk 'diversiteit op het fietspad' en dan hebben we het over allerlei verschillende gebruikers: gewone fietsers, fat bikes, speed pedelecs en bakfietsen. Daar richten wij onze fietspaden op een bepaalde manier voor in. Ik zou graag een lans breken voor de diversiteit op het voetpad aangezien we daar ook allerlei soorten gebruikers erkennen. Dat betekent dat wij ook daar allerlei zaken voor in zullen moeten richten, zoals de breedte van het voetpad, kunnen we elkaar passeren en kan iemand met een rollator iemand passeren die daar wandelt met een kind aan de hand. Daar dus een kort pleidooi voor.

00:30:25

De heer Wennink (ChristenUnie): Dan zou ik me graag aansluiten bij een punt gemaakt door

de VVD en vragen aan het college om een reflectie op de shared spaces. Wij snappen dat het bij het inrichten van de openbare ruimte continu een afweging is van belangen. Ik zou me graag aansluiten bij VVD en vragen om een korte reflectie op hebben wij op dit moment genoeg oog voor mensen die een nadeel ervaren van een gelijkvloerse inrichting. Dan wil ik nog even afsluiten met de vraag of wij het woord 'bestaande projecten' kunnen vervangen door 'lopende projecten'? Dat leek me wel grappig in de context van lopen. Dank u wel.

00:31:01

Voorzitter: Dank u wel. Dan het CDA nog met vragen aan het college.

00:31:06

Mevrouw Armut (CDA): Dank, Voorzitter. Er zijn al een hele hoop goede vragen gesteld waar wij ons bij kunnen aansluiten. Nog één vraag, een beetje voortbordurend op die van D66 over de fietsenstallingen. Mijn fractie vraagt zich namelijk af hoe het college het voor zich ziet om de tijd te overbruggen tot die stallingen er zijn? Je ziet nu al bijvoorbeeld bij de Westerhaven, maar ook bij de Herenstraat dat er echt een tekort is. Je ziet dat het heel rommelig wordt en je ziet echt dat tekort op straat. Wij vragen ons af hoe we die periode een beetje op een goede manier kunnen overbruggen.

00:31:40

Voorzitter: Dank u wel. Verder nog vragen aan het college? De heer Leemhuis van GroenLinks.

00:31:43

De heer Leemhuis (GroenLinks): Ik hoop dat het college straks ook nog wat meer op algemene punten kan ingaan. Echter, als ik deze werkwijze een klein beetje snap, dan mag het college dat. Dan begin ik alleen bij de projecten waar ik wat vragen over heb. Bij het bekijken van de lijst projecten was het enigszins lastig om dat in een bredere context te bezien. Daarom heb ik de projectenlijst van Doorwaadbare Stad er ook bijgepakt. Er was ook soms wat overlap tussen de projecten daar en in dit programma. Ze werden er ook niet voor niets in genoemd. Wat opviel, is dat er een aantal projecten of knelpunten genoemd worden in Doorwaadbare Stad die pas in '26 aan bod komen, maar die wel in dat plan hoog scoorde op de criteria en met name op ruimte voor fietsen, voetganger en verkeersveiligheid. In totaal waren dat er negen en daar noem ik een aantal van. De Herenweg, de Stationsweg, Noorder Stationstraat, Kastanjelaan, Westersingel en Oosterhamriklaan. Van de eerste twee snap ik nog wel dat die pas aangepakt gaan worden op het moment dat de projecten Station en Zuidelijke Ringweg klaar zijn. Als ik kijk naar de Oosterhamriklaan kijk, waarover ik ook in de Wijkprikker een melding vond - zeker ook na het kapot varen van de Gerrit Krolbrug en door het feit dat het een drukke 50-kilometerweg is zonder fietsstroken, waar hard wordt gereden en ook grote bussen rijden en overdag veel scholieren fietsen - is de vraag aan het college: waarom zit die er niet tussen? Temeer ook omdat het een uitstekende schakel is tussen Gerrit Krolbrug en de fietspaden langs de noordelijke ringweg die deels gerealiseerd zijn of worden met dit uitvoeringsplan. Dat is ook een vergelijkbaar punt met wat de Fietzersbond maakte over de A-weg die ook in de Doorwaadbare Stad was opgenomen en waarom die dan hier niet terugkomt?

00:33:33

De heer Leemhuis (GroenLinks): Sommige projecten vallen ook op, zoals die van het fietspad

Hoofdstation- Helperzoom via Verlengde Willemstraat. Mijn fractie is hier een groot voorstander van, maar we hebben twijfels over de realiseerbaarheid hiervan, omdat die Theekoepel van Scholten inclusief de tuin een rijksmonument is. Wij zien niet zo makkelijk hoe dit dan toch gerealiseerd wordt. Mijn vraag aan het college gaat vooral over het realisme van dit project. Dan valt de fietsverbinding P+R Hoogkerk - Groningen Zuid valt op, omdat in mijn lekenoog daar een bestaande fietsverbinding is op het grondgebied van de gemeente Tynaarlo namelijk via de Borgsingel en de Bruilweering. De vraag is dus, waarom is die opgenomen? Aan de andere kant valt weer de brug over het Reitdiep, de fietsvoetgangersbrug op. Waarom is die niet opgenomen in het project van de westelijke ringweg, want dat lijkt toch een logische plek? Dan nog de twee doorfietsroutes Harkstede-Groningen en Appingedam-Delfzijl. Mijn fractie vraagt aan het college, maar ook aan partijen die hier in de Staten onderhandelen, zijn dat nu niet fantastische fietsroutes om op te nemen in een coalitieakkoord dat blijkbaar bijna klaar is in de provincie?

00:34:56

De heer Leemhuis (GroenLinks): Dan sluit ik af met de fietsenstallingen. Eerst de opmerking dat het heel mooi is dat het Herenstraat/Gedempte Zuiderdiep eraan zit te komen. Daar is mijn fractie heel blij mee. We zijn echter wel wat teleurgesteld over het ogenschijnlijk gebrek aan vooruitgang bij de Haddingestraatgarage. Het is nog geen twee jaar totdat die garage gaat sluiten voor auto's en mijn fractie had wel een beetje gehoopt en verwacht, dat wij daar al wel verder waren met plannen, temeer ook omdat het vraagstuk rond fietsparkeren in het westelijke deel van het centrum juist zo belangrijk is. Dat werd ook al eerder genoemd. Tot zover, Voorzitter.

00:35:38

Voorzitter: Dank u wel. Verder nog fracties? Ja, PvdA.

00:35:41

Mevrouw Pestman (PvdA): Dank u, Voorzitter. Mijn collega, de heer Leemhuis noemde het ook al, die doorfietsroute van Ten Boer-Appingedam-Delfzijl. Dat wordt helemaal bij de provincie neergelegd tot nog toe. Er wordt geen enkel bedrag voor gerealiseerd. Als ik dan zie hoeveel geld er hier in de stad terecht komt...

00:35:58

Mevrouw Pestman (PvdA): Ja, daar wonen de meeste mensen en vanuit Garnewolde en Ten Boer fietsen ook veel mensen naar de stad toe. Wij snappen het, maar zou dit niet een beetje anders kunnen? Ten Post behoort toch echt nog tot de gemeente Groningen. Waarom is die knip gemaakt bij Ten Boer en waarom wordt het vanaf Ten Boer helemaal als een verantwoordelijkheid voor de provincie gezien? Dat is onze vraag. Dank u.

00:36:20

Voorzitter: Dank u wel. Verder nog fracties? Nee, ik heb ook iedereen gehad, geloof ik. Nee, nog niet, maar geen vragen meer. Dan gaan we even naar het college voor de beantwoording. Wethouder Broeksma.

00:36:33

De heer Broeksma: Dank u wel, Voorzitter. Ik zal proberen de vragen kort en bondig te beantwoorden, maar ik weet niet of dat gaat lukken. Het zijn veel vragen waar ook veel over

te zeggen valt. Ik begin maar op volgorde. De Partij voor de Dieren begon met voorrang voor fietsers. Buiten de bebouwde kom krijgen fietsers op rotondes in principe voorrang. De Korreweg rotonde, die u noemt, pakken we aan in het kader van de fietsstraat Korreweg. Ook daar zullen de fietsers voorrang krijgen. Op een aantal andere plekken...

00:37:06

De heer Broeksma: Ik weet in het verleden heeft u gesproken over Hoendiep en Johan Van Zwedenlaan. Het zijn ook een aantal rotondes die een soort opmaat vormen richting de snelweg, de N7 of de A7/A28. Ook Kotkastraat is genoemd. Dat zijn plekken, waar veiligheidshalve andere keuzen worden gemaakt. Het vervelende is, op het moment dat er onduidelijkheid is over voorrang van fietsers en auto's, ook al heeft die fietser gelijk, in een ontmoeting met de auto is de fietser de pineut. Op de Johan Van Zwedenlaan en het Hoendiep, ik ken die getallen, waren er in vijf jaar vijftien ongelukken. De voorrang is gewijzigd en het is qua ongelukken opgedroogd, dus het maakt verschil. De Kotkastraat is iets vergelijkbaars. Het is iets wat we niet willen. We willen die fietser maximaal voorrang geven en we willen die fietser maximaal faciliteren. Dat is ook een onderdeel van onze mobiliteitsvisie en dat is hoe wij kijken naar mobiliteit, maar soms moet je een andere keuze maken. We hebben ook het openbaar vervoer lief, dus op het moment dat gezegd wordt, de gewijzigde voorrang als het gaat over Zuiderdiep-Herenstraat naar het zuiden...

00:38:22

Voorzitter: Voordat u verdergaat nog even een vraag tussendoor van de heer Leemhuis.

00:38:27

De heer Leemhuis (GroenLinks): Eigenlijk is het een beetje omgekeerde wereld. We zeggen, we willen voor de fietser een veilige situatie en daarom gaan we de fietser rechten ontnemen, zodat die veilig is. Mijn fractie kan best een heel eind meegaan met het college dat kiest voor veiligheid van de fietser. We snappen dat wel, maar ergens is het omgekeerd. Er is een situatie die onveilig is voor de fietser en wat doen we? We verslechteren de situatie voor de fietser door de voorrang te ontnemen. Als je die redenering doorzet bij veel meer plekken en veel meer situaties, dan gaan we naar een situatie waarbij we altijd kiezen voor zogenaamd beschermen van de fietser. Nee, niet zogenaamd. Het is bedoeld als beschermen van de fietser, dus halen we deze uit de voorrang of verslechteren we zijn situatie. Dat lijkt me ook niet wenselijk.

00:39:14

Voorzitter: De wethouder.

00:39:15

De heer Broeksma: Uw redenering is volledig te volgen, maar toch kun je niet je ogen sluiten voor vijftien ongelukken in vijf jaar. De verbreding van het Jaagpad...

00:39:26

De heer Broeksma: Dat doet u ook niet, hoor. Dat wil ik niet suggereren. Dat betekent dat je soms actie moet ondernemen en eigenlijk is de hoeveelheid autoverkeer ons misschien ook in de afgelopen tientallen jaren wel overkomen. Misschien hadden we eerder, tientallen jaren geleden, andere keuzen moeten maken. Nu zitten we met de situatie zoals die is.

00:39:45

Voorzitter: Nog een korte vervolgvraag van meneer Leemhuis.

00:39:47

De heer Leemhuis (GroenLinks): Het probleem blijft dat je dus door blijft gaan in de autologica en we halen de fietser uit de voorrang. Je zult toch een situatie moeten creëren, waarbij het iets moeilijker wordt voor de auto om op die plek te komen, zodat de fietser door kan rijden. Dat blijft toch een zwaarwegend punt voor mijn fractie.

00:40:07

De heer Broeksma: Ja, ik kan het goed volgen.

00:40:09

De heer Broeksma: Verbreding van het Jaagpad werd naar gevraagd. Ten noorden van de Pleiadenlaan is het al verbreed. Ecologisch zullen we dat op een verantwoorde manier doen. Eén van de redenen daarvoor is ook de verschillende snelheden. Het Jaagpad is een groot succes en daar wordt heel veel gefietst, maar ook in verschillende snelheden en verschillende breedte van fietsen. Jonge kinderen, maar ook speed pedelecs soms. Juist dat het zo een groot succes is, maakt het van belang om daar een goede breedte te hebben, zodat alle type fietsers met verschillende snelheden daar voldoende ruimte hebben.

00:40:46

De heer Broeksma: Student en Stad vraagt naar de mogelijkheid van een snelheidslimiet binnen de bebouwde kom voor fietsers. Die limiet is nu 30. We hebben een 30-kilometerstad, dus dat geldt ook voor fietsers. Discussie over verlaging daarvan zijn we niet gestart, dus daar kan ik u geen antwoord op geven. Wat ik net zeg bij het Jaagpad doen we ook met de fietsstraat Korreweg of fietsstraat Helperzoom en op andere plekken. We proberen om voldoende ruimte te creëren voor die fietsers, zodat die elkaar niet in de weg zitten met die verschillende snelheden - want daar komt het eigenlijk op neer- zodat verschillende snelheden niet ernstig zijn voor bijvoorbeeld de langzame verkeersdeelnemers, bijvoorbeeld kinderen die naar school fietsen. We hebben geen concrete plannen om de snelheidslimiet die we nu hebben te verlagen, zoals Amsterdam bijvoorbeeld wel doet. Het is maximaal 30 binnen de bebouwde kom op bijna alle plekken. We hebben geen concrete plannen.

00:41:37

De heer Broeksma: U vraagt verder: wanneer is het erg genoeg? U heeft onze lijst gezien. U heeft ons afwegingkader daar ook bij gezien. Dat is geen hard kader, dat je met zoveel punten bovenaan de lijst komt te staan. Objectieve en subjectieve onveiligheid zijn belangrijke criteria geweest om te hanteren. Stadspartij 100% voor Groningen vraagt, wat is er afgefallen? U heeft de complete lijst gezien. Geel en groen zijn we mee bezig. Dat zijn lopende projecten. De gele projecten gaan we aanpakken en voor de witte projecten zitten we te wachten op subsidies. Op het moment dat er subsidies komen, ook voor de gele projecten, betekent het dat er geld vrijkomt, zodat van de witte lijst projecten kunnen doorschuiven.

00:42:26

De heer Broeksma: Misschien wel goed om te beseffen dat de bedragen die genoemd zijn vaak structurele bedragen zijn. We activeren de maatregelen. Dat betekent dat de hele lijst

over tientallen miljoenen gaat. Wat u op de lijst ziet staan, is meer dan 30 miljoen. Mocht het Rijk en de provincie daar nog geld bijleggen, heb je het eigenlijk over een project van Lopen, Fietsen en Verkeersveiligheid van tegen de 50 miljoen. U staat op het punt om 50 miljoen te bestemmen voor lopen, fietsen en verkeersveiligheid. Het is een ongehoord bedrag en nog is het niet genoeg, dat deel ik ook met u. Er staan punten op een wensenlijstje, ook bij Doorwaadbare Stad. Een wensenlijstje in het wit, waarvan we zeggen, hadden we maar meer geld. Als er meer geld binnenkomt, dat gaat over subsidies, dan betekent het ook dat projecten van de witte lijst naar de gele uitvoeringslijst kunnen promoveren.

00:43:17

De heer Broeksma: De SP vraagt om een campagne voor elektrische fietsen. U zegt: "Die moeten een helm op". Dat is een discussie op zich. Ik weet dat bijvoorbeeld bij de Fietsersbond een discussie is van mensen die zeggen, laat het vrijwillig en de mensen voor wie het goed is, laten die een helm op doen. Helmen zijn overal te koop. We zijn met een actie Doortrappen bezig, vaak oudere mensen om door te trappen, ook op oudere leeftijd. Dat is een 'doortrapactie', waarbij de veiligheid van het gebruik van fietsen, maar van ook van de elektrische fiets centraal staat. Het staat iedereen vrij om een helm op te doen. Wettelijk is dat nog geen verplichting. Dat staat ook niet op ons lijstje. Ik weet dat binnen de Fietsersbond daar ook discussie over is en de meningen daar sterk over verdeeld zijn. Overigens wordt het door een helm niet veiliger, alleen de impact van een verkeerde manoeuvre is kleiner. Het wordt er op zich niet veiliger van. Misschien zelfs wel iets onveiliger, omdat mensen denken dat ze minder kwetsbaar zijn.

00:44:25

Voorzitter: Daarover heeft u een vraag van de SP.

00:44:28

De heer De Waard (SP): Ja, toch een kleine aanvulling. Mijn partij wil een helm ook niet gaan verplichten. Dat kunnen we ook niet, mochten we dat al willen. Het gaat erom dat we dat stimuleren. Natuurlijk, het staat iedereen vrij om die keuze te maken. We willen het vooral aan de mensen zelf laten, maar het is misschien nog wel iets om mensen mee te geven in hun overweging als ze op de elektrische fiets stappen.

00:44:51

De heer Broeksma: De actie Doortrappen Groningen gaat onder andere daarover.

00:44:54

De heer Broeksma: De VVD heeft een aantal vragen over de parkeerrondes met de fiets. Dat doen we met de scanauto. Die scanauto zit vol apparatuur en software om de kentekens te kunnen scannen. Daar achteraan rijdt iemand op de fiets om een geconstateerde overtreding, dus fout geparkeerd dan wel geen parkeerheffing betaald, feitelijk te bekeuren. Bijvoorbeeld als het een gehandicaptenauto is, wordt er niet bekeurd. Verder proberen we binnen de stad zoveel mogelijk op de fiets te doen. Ik zie ook dat van het Zuiderdiep naar het stadhuis vaak gewandeld wordt. Ik zie allemaal ambtenaren wandelen door de stad en fietsen door de stad. De vuilnis halen we toch echt met de auto op. Ik badineer een beetje, hoor.

00:45:39

Voorzitter: Daar krijgt u een vraag over van de heer Heiner.

00:45:41

De heer Heiner (VVD): Dank, Voorzitter. Zou zo een scanronde dan niet met een bakfiets kunnen waar je de apparatuur inzet? Kan iemand van de bakfiets af die bon uitschrijven?

00:45:53

De heer Broeksma: Nee, dat is niet mogelijk. Dat moet met een scanauto.

00:45:57

De heer Broeksma: Scheve stoeptegels. Ja, dat is een onderwerp, dat niet heel vaak in de gemeenteraad aan de orde komt. Ik badineer weer. Ik weet niet waarom ik het doe, maar af en toe moet ik toch een grapje terug maken. Scheve stoeptegels kunnen gemeld worden. Ik weet hoe vervelend het kan zijn als een stoeptegels verkeerd ligt. Er zit iemand van de werkgroep Toegankelijk Groningen in de zaal. We hebben daar regelmatig contact mee en we weten wat de zwakke plekken zijn en waar de betere plekken zijn. Op het moment dat een stoeptegels scheef ligt, meldt het gewoon op 14050 of met de app en we leggen dat ding recht met de auto. Nee, met de fiets. We kijken even hoe dat moet.

00:46:42

De heer Broeksma: Shared space. De gemeente Haren was destijds de eerste - dat heeft ook landelijk heel veel aandacht getrokken - in het centrum bij de Intermezzo met een shared space. Dat haalt de snelheid er wel uit. Echter, als u de Folkingestraat noemt, dan kan ik me voorstellen, op sommige momenten is dat wel heel erg druk, zeker als er 's morgens ook nog de bevoorrading is. De Zwanestraat is ook een shared space. Daar is een heel andere dynamiek, dus niet elke shared space is hetzelfde. Ook de shared space in Haren werkt wel. We willen het nog even aanzien. De Folkingestraat is wel druk. We zijn bezig met de fietsroutes richting het station te heroverwegen. U noemt een punt. Ik denk dat het nog kan. Ik denk niet dat het probleem zo groot is dat we moeten ingrijpen, juist omdat de snelheid er op dit moment goed uitgehaald wordt en eigenlijk alleen fietsers en voetgangers gebruik maken van de Folkingestraat op de drukste momenten, zoals 's middags en op zaterdag.

00:47:46

Voorzitter: Daar heeft u nog een vraag over van de VVD.

00:47:48

De heer Heiner (VVD): Dank, Voorzitter. Ik stelde voor om daar ook een bord op te hangen om mensen er bewust van te maken dat het een shared space is. Hoe kijkt het college daarna?

00:48:00

De heer Broeksma: Ik wil daar even naar kijken. In de Zwanestraat hangt zo een bord en we kunnen eens even kijken of dat voor de Folkingestraat ook goed is.

00:48:07

De heer Broeksma: U vraagt ook naar de rondweg Beijum. Er staan allerlei dingen in Beijum op de lijst, dus ik weet niet precies wat u bedoelt. Het is ook regelmatig aangegeven. Er was recent ook, triest genoeg, een dodelijk ongeval. Het gaat over de oversteekplaatsen bij de Amkemaheerd, tussen de sporthal en een eindje verderop en het vrij liggend fietspad. Er zijn

een aantal dingen in Beijum die op de lijst staan, waar we concreet geld voor beschikbaar stellen op het moment dat u instemt en dan gaan we daar aan de gang. We zijn in gesprek met de mensen in Beijum en het staat gewoon op de lijst. Verschillende plekken zelfs.

00:48:42

De heer Broeksma: Fietslessen voor internationale studenten vraagt u. Wij betalen mee aan lessen voor internationale studenten aan het begin van hun studie, dus dat gebeurt. 'Loopstad 050', dat is niet de term. Het woord 'loopcultuur' heeft u kunnen lezen. Zit het elkaar in de weg? Elke reis begint en eindigt met een wandeling. Zeker bij het openbaar vervoer is dat van belang, dus op sommige plekken is die loopcultuur meer dominant dan op andere plekken. Op het moment dat je de bus uitstapt bij bushaltes, dan moet je op een prettige manier weg kunnen lopen. In de buurt van scholen is het van belang. Er is een gigantisch bedrag om schoolstraten veilig te maken. We proberen op een goede manier de loopcultuur te bevorderen. Er is misschien ook wel voor het eerst echt expliciete aandacht voor lopen, als een mobiliteitsmodaliteit om het maar even heel technisch te zeggen. Al is het maar van de voordeur naar de auto, elke reis begint met lopen.

00:49:46

De heer Broeksma: Het moet elkaar niet in de weg zitten. We zijn trots op het fietsen en we zijn trots op het lopen. Dat zijn beide modaliteiten die we samen kunnen stimuleren. De Folkingestraat heb ik het net over gehad. Soms lopen we elkaar in de weg, als bijvoorbeeld toeristen midden op straat gaan lopen. We proberen dat zo goed mogelijk te doen en als ze elkaar in de weg zitten, dan proberen we met een andere inrichting of wat nudgen dat het goed samen kan gaan.

00:50:12

De heer Broeksma: U vraagt ook naar fietsenstallingen - anderen vragen daar ook naar - en lager in de prioritering. We pakken het wel op. De Herenstraat of het Zuiderdiep bent u over geïnformeerd. In het westen van de binnenstad blijft het lastig. Die fietstalling rondom Zuiderdiep-Herenstraat staat op de lijst. In het westen van de binnenstad hebben we nog geen concrete lead. We weten het nog niet. We zijn met een aantal zaken bezig, mogelijkheden en kansen. Laaghangend fruit is daar niet, dus eenvoudige oplossingen of goedkope oplossingen zijn er haast niet te vinden. Of het moet de Haddingestraat zijn. Die fietsenstalling is er, die is enigszins aan de westkant van de stad, maar niet per se de optimale locatie. Dat is wel een goede locatie, ook vanuit het zuiden en het westen, om eventueel je fiets te parkeren. We zijn ook bezig met kijken of de gele looper op de Haddingestraat een andere functie zou kunnen krijgen. De Haddingestraatgarage wordt op dit moment opgepakt.

00:51:12

De heer Broeksma: De vraag van de ChristenUnie nog. We monitoren regelmatig de voorrangregels, ook op de kruising Zuiderdiep-Herenstraat. Leidt het tot gevaarlijke situaties of tot onverwachte situaties? We hebben het zo ingericht dat volgens ons er geen onduidelijkheid is over de prioritering. Op die plek ligt het openbaar vervoer ons na aan het hart, fietsers liggen ons na aan het hart en voetgangers liggen ons na aan het hart. Op het moment dat die elkaar tegenkomen, moet je soms keuzen maken.

00:51:49

De heer Broeksma: Het CDA vraagt: die fietsenstalling in het westen van de binnenstad is er nog niet en hoe overbruggen we die tijd? U heeft gezien dat we pop-up fietsenstallingen kunnen maken, dus dat de fietsen die er geparkeerd moeten worden, hier wel en daar niet. Dat we ook met fysieke markeringen op straat kunnen aangeven, zet nu hier je fiets en als dat te weinig is, dan moet dat gebiedje maar iets groter worden. Dat houdt misschien ook ergens op, want het is wel enorm veel. Daar moeten we heel erg blij mee zijn, want het is natuurlijk bizar als je zou bedenken als dit allemaal auto's zouden zijn. Dat is niet voor te stellen, dus we zijn er heel erg trots op dat er zoveel gefietst wordt. Dat moet dan maar op straat, maar wel op de plekken die wij geschikt vinden, ook zodat bijvoorbeeld rolstoelers en wandelwagens er op een goede manier langskomen. We hebben die pop-up fietsenstallingen, dus dat is mogelijk. Is het nodig om zo een pop-up stalling te realiseren - u noemde de Westerhaven, maar ook op andere plekken is dat mogelijk - dan pakken we de spuitbus en tekenen we wat af.

00:52:55

Voorzitter: Daar heeft u nog een vraag over van mevrouw De Groot.

00:52:58

Mevrouw De Groot (Student en Stad): Dank u wel, Voorzitter. Over die pop-up fietsenstallingen. Hoe en wie bepaalt waar en wanneer die komen en voor hoe lang? Hoe gaat dat precies?

00:53:11

De heer Broeksma: Dat doen wij. Al die vragen, ja.

00:53:14

Voorzitter: Dat levert een vervolgvraag op van het CDA.

00:53:16

De heer Broeksma: Dat doet het college.

00:53:19

Mevrouw Armut (CDA): Dank, voorzitter. Daar ben ik wel benieuwd of er nu op dit moment plannen zijn om bijvoorbeeld zo een pop-up stalling erbij te doen bij de Westerhaven of is dat bijvoorbeeld al nodig bij de Herenstraat? Zo een pop-up stalling is misschien lastig vanwege de mankracht die het vergt. Is het ook mogelijk dat je het doet met duidelijke markering op straat of een soort van omleiding dat het duidelijk is waar je wel kunt parkeren, zodat je ook minder mensen nodig hebt? Zijn daar al concrete plannen voor?

00:53:49

De heer Broeksma: Daar komen we misschien straks op terug. Het is mij nu niet bekend, maar u krijgt er daar zo een antwoord op.

00:53:55

De heer Broeksma: GroenLinks vraagt naar relatie met Doorwaadbare Stad. Het is wel goed om te beseffen dat het lopen, fietsen en verkeersveiligheid, dus die 30, 40 of 50 miljoen die we van plan zijn uit te geven, doorloopt tot 2030. Als u het jaartal van de Doorwaadbare Stad erbij haalt, loopt dat tot 2026, dus tot het einde van deze collegeperiode. Die lijst gaan we nu doen tot 2026 en er is een soort 'reservelijst' van 2027 tot 2030 of tot later. Een

aantal thema's, de top zoveel, de Oosterhamriklaan is daar één van, staan bovenaan de reservelijst of de lijst die vanaf 2027 aan de orde komt. Voor de Oosterhamriklaan is natuurlijk de fietsstraat Korreweg van belang en de route van de bus. Het is een busroute. Geen kernroute van de bus, maar wel een belangrijke route, zeker voor de mensen die daar wonen. Samen met de Gerrit Krolbrug wordt dat hele gebied natuurlijk aangepakt. Die Oosterhamriklaan staat op de lijst. Niet op de lijst tot 2026, maar vanaf 2027 wel. Het antwoord dat ik net gaf aan de heer Moerkerk ging over mochten er subsidies komen, dan is er serieus geld. Dat zou kunnen betekenen dat projecten van de witte lijst naar de gele lijst 'promoveren'.

00:55:17

De heer Broeksma: U vraagt naar een aantal andere projecten, GroenLinks bedoel ik daarmee, de fietsroute aan de zuidzijde richting het station, het verlengde van de Helperzoom. Het klopt dat het geen appeltje-eitje is om dat daar te realiseren. We gaan daar naar mogelijkheden kijken en naar alternatieve routes. Misschien niet vlak langs het spoor, maar misschien is het via een andere route toch een mogelijkheid om de hoofdfietsroute naar de zuidzijde van het station te geleiden. Daar zijn ook de bussen en daar komt ook een goede manier om de fietskelder binnen te rijden. Daar kijken we naar. Het is geen eenvoudige kwestie, dat is bekend, zeker om die theekoepel. De brug Reitdiep vraagt u naar. We denken dat op het moment dat we met de westelijke ringweg bezig zijn...

00:56:11

De heer Broeksma: De ringweg zuid, oost en noord zijn stoplichtvrij, alleen in een deel van de westelijke ringweg zijn nog stoplichten. Die ringweg hindert ook de eenwording tussen Paddepoel en Vinkhuizen en de relatie van Vinkhuizen met Paddepoel en met de rest van de stad. Een fietsbrug, er zijn wat plekken zo in gedachten en met houtskool ingetekend, over dat Reitdiep zou een mogelijkheid kunnen zijn. Het staat hier op de lijst. Het zou ook kunnen dat het meegenomen wordt in de westelijke ringweg. Het staat nu met potlood ingetekend op het wensenlijstje en we gaan zien in hoeverre dit past in de vele miljoenen die we nodig hebben vanuit het Rijk om de westelijke ringweg aan te pakken.

00:57:00

Voorzitter: Daar heeft u nog een korte vraag over van de heer Leemhuis.

00:57:04

De heer Leemhuis (GroenLinks): Ik stel de vraag even expliciet. Is het college bereid om toe te zeggen dat als we weer over de zuidelijke ringweg gaan praten, dat in ieder geval die vraag daar nog een keer komt of we het wel of niet het meenemen in het project westelijke ringweg, juist omdat we dat doen om die twee wijken zo naar elkaar toe te laten groeien?

00:57:25

De heer Broeksma: Ja, zeker. In het ideale plaatje staat die erin en wordt die gefinancierd door het Rijk. We koersen ook, zoals u weet, op verdiepte ligging, zodat het ook visueel beter bij elkaar komt in een parkachtige omgeving rondom de Ring West die dus niet een scheiding is, maar dus gaat verbinden. Een brug is natuurlijk niet alleen een heel mooi symbool, maar een leuk ding om daarbij te hebben. Ja, ik zal het noemen in het project.

00:57:51

De heer Broeksma: Dan de doorfietsroute Ten Boer-Delfzijl. Doorfietsroutes worden allemaal gefinancierd door de provincie tot aan de bebouwde kom. De bebouwde kom is voor de respectievelijke gemeente om te financieren. We pleiten voor Ten Boer-Delfzijl sterk bij de provincie, en Eemdelta doet hetzelfde, om die aan te leggen. Dat stuk binnen de gemeente Groningen, dat is de bebouwde kom Ten Boer, maar dat is één fietsroute. Ten Post moet ook op te lossen zijn. Dat is allemaal niet heel groot. Op het moment dat het reëel is, dat de provincie zegt dat ze Ten Boer-Delfzijl willen aanpakken en dat een doorfietsroute wordt en op de lijst wordt gezet, dan zetten we onze fondsen ook op de lijst. Dat gaat goed komen. Het kan geen kwaad om bij de provincie nog te drukken op de prioritering van deze lijst, want ik weet dat het bij de provincie niet bovenaan de lijst staat. Volgens mij heb ik alles gezegd, maar ik weet niet of dat helemaal waar is, Voorzitter.

00:58:58

Voorzitter: Ik zie een hand van de VVD, dus zij hebben vast nog een vraag die onbeantwoord is gebleven.

00:59:02

De heer Heiner (VVD): Dank, Voorzitter. Ik heb ook gevraagd wat het college doet tegen verkeersaso's die hard claxonneren en hard optrekken. Daar heb ik geen antwoord op gekregen, volgens mij.

00:59:15

De heer Broeksma: Ik weet dat Rotterdam daartegen op wil treden. Onze indruk is dat het in Rotterdam meer speelt en anders speelt dan bij ons. Het staat nu niet op onze prioriteitenlijst. Het staat helemaal niet op de lijst, dus we hebben daar geen concrete plannen voor.

00:59:33

Voorzitter: Dan zijn daarmee volgens mij de vragen beantwoord en gaan we over naar de tweede termijn. We hebben nog ongeveer 40 minuten. Ik ga even per fractie snel de spreektijden langs, dan weet u waar u aan toe bent. De SP heeft drie minuten over, PvdA drie minuten en 20 seconden, ChristenUnie twee minuten, GroenLinks 20 seconden, Partij voor de Dieren drie minuut tien, CDA drie minuut 30, VVD nog 30 seconden, PVV heeft nog vier minuten over, Student en Stad nog drie minuten en tien seconden, Partij voor het Noorden vier minuten, 100 procent 3 minuten en 45 seconden en D66 nog twee minuten. Omdat u nu met elkaar in debat gaat, ga ik aan het begin u er aan helpen herinneren, dat wij een debat voeren via de voorzitter. Gebruik u dat dan ook als u het debat voert. Welke fractie wil de tweede termijn graag aftrappen? De Partij voor de Dieren.

01:00:29

De heer Pechler (Partij voor de Dieren): Dank, Voorzitter. Twee keer als eerste. Altijd leuk, dan kan ik daarna in slaap vallen. Nee, hoor. Als Partij voor de Dieren zijn we blij met het heldere en informatieve uitvoeringsprogramma dat voor ons ligt. Onze complimenten daarvoor. Het is goed dat er breed input is opgehaald uit de samenleving met maar liefst 1.700 reacties van inwoners, een tevreden Fietsersbond en de betrokkenheid van de werkgroep Toegankelijk Groningen, Wandelnet en VVN niet te verwarren met VNN. We zijn ook erg blij met de waardevolle bijdrage van de Adviescommissie voor Verkeer en Vervoer,

die we als fractie overigens volledig onderschrijven. Het is zorgwekkend dat steeds minder kinderen met de fiets naar school gaan, gedeeltelijk vanwege slechte subjectieve veiligheidsbeleving. Dat is ook begrijpelijk, want als iets niet veilig voelt, dan nodigt het ook niet uit tot fietsen, ook al zijn er op een bepaalde plek nog geen ernstige ongelukken gebeurd. Daarom zijn we ook blij dat de subjectieve knelpunten van verkeersveiligheid uit 2018, die nog niet waren opgelost en nu weer naar boven zijn gekomen, alsnog worden aangepakt.

01:01:21

De heer Pechler (Partij voor de Dieren): Er is de afgelopen jaren natuurlijk al veel ten goede veranderd wat betreft lopen, fietsen en verkeersveiligheid in de gemeente Groningen. Zo noem ik maar een paar voorbeelden: de nieuwe voetgangersvriendelijke inrichting van de binnenstad, het nieuwe fietspad langs de noordelijke Ring, waardoor je vanuit Beijum en De Hunze een stuk sneller bij je tentamen op Zernike bent, en recent eindelijk de opening van het fietspad langs de Europaweg wat lang een ontbrekende schakel was in het netwerk. Met de huidige voorgestelde lijst aan projecten gaan nog meer langgekoesterde wensen van ons en inwoners in vervulling. Een voetpad langs de Legeweg, zodat mensen uit Leegkerk en Gravenburg veilig de hond kunnen uitlaten. Een fietspad langs de Niemeyerfabriek voor een snellere verbinding tussen het westen van de gemeente en het station. Een logische fietsroute van het hoofdstation naar de Helperzoom en natuurlijk een fietsbrug van de Radesingel naar de Oosterkade, waardoor fietsers straks niet meer de drukke en onoverzichtelijke kruising van de Steentilbrug hoeven te trotseren.

01:02:14

De heer Pechler (Partij voor de Dieren): Ook is het goed om te zien dat deze investeringen niet alleen in het centrum of in de stad Groningen landen, maar in de volle breedte van de gemeente; Hoogkerk, Glimmen, Noorderlaren en eindelijk een echte aanpak voor verkeersveiligheid op de Middelberterweg. Vanuit onze fractie dus ook steun voor de kredietaanvraag, zodat we als gemeente voortvarend aan de slag kunnen gaan. Daar laat ik het bij.

01:02:33

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik het woord geven? De VVD.

01:02:37

De heer Heiner (VVD): Dank, Voorzitter. Wij hebben heel veel vragen gesteld en er zijn ook heel veel antwoorden gekomen. Er zijn echter ook een aantal dingen waar wij geen vragen over gesteld hebben, maar wat wij wel willen benadrukken. Dat is bijvoorbeeld het intelligent speed assistance systeem, wat een grote inperking is van onze vrijheid. De overheid kan dan namelijk bepalen hoe snel een auto op een bepaald moment mag rijden. Het college geeft aan hier een proef mee te willen doen. Wij vinden dat een inperking van de vrijheid en roepen het college op om hier geen proef mee te gaan doen. Daarnaast wil de VVD benadrukken...

01:03:10

Voorzitter: Voordat u met uw tweede punt begint, een vraag van de heer Leemhuis van GroenLinks.

01:03:14

De heer Leemhuis (GroenLinks): Ik ben wel benieuwd, we hebben allerlei soorten voertuigen die snelheidsbeperking hebben, bijvoorbeeld deelscooters of scooters. Dat is heel normaal en daar heb ik de VVD nog nooit over gehoord. Nu gaan we misschien aan het gevaarlijkste voertuig, dat aan het verkeer deelneemt, namelijk een 1000 kilo twee meter breed levensgevaarlijk apparaat, een keer iets doen en dan zegt de VVD: "Oeh, de vrijheid wordt aangetast". Is dat niet een beetje overdreven?

01:03:43

Voorzitter: VVD, kort nog, want u bent al door uw tijd heen.

01:03:45

De heer Heiner (VVD): Voorzitter, dat is zeker niet overdreven, omdat het grote verschil zit in dat zo een snelheidsbeperking normaal in een scooter zit. Nu komt er iets van buitenaf dat de gemeente bepaalt hoe hard je auto kan en dat is inperking van de vrijheid. Voorzitter, dan rond ik af. Ik wil nog graag benoemen dat de VVD groot tegenstander is van een snelheidslimiet op het fietspad. Wij gaan uit van de eigen verantwoordelijkheid van mensen. In de drukte is het belangrijk om je snelheid aan te passen. Is het fietspad leeg, dan kan het een tandje hoger. Dat zal ook de doorloopsnelheid op het fietspad juist ten goede komen. Als allerlaatste wil ik nog benoemen, er wordt wederom voorgesteld om wegen van 50 kilometer naar 30 kilometer aan te passen, maar vervangen dan niet alleen het bordje door een 30-kilometerbordje, maar pas ook echt die weg aan naar een 30-kilometerweg. Dank u wel.

01:04:34

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik vervolgens het woord geven? Student en Stad.

01:04:40

Mevrouw De Groot (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. In het algemeen is het een uitvoeringsprogramma waar niemand een kwaad woord over kan zeggen, volgens mij. Lopen en fietsen is ontzettend belangrijk en moet door de gemeente van harte ondersteund worden. Ik wil graag ingaan op twee punten, waarvan de eerste de stallingscapaciteit van fietsen is. Het is er al eventjes over gegaan. Groningen is een echte fietsstad. Bijna iedereen heeft een fiets en gaat er dagelijks mee op pad. Dit uitvoeringsprogramma gaat alleen in op de grootschalige inpandige fietsenstallingen in de binnenstad. We hebben natuurlijk meer dan de binnenstad en ook daar fietst men en ook daar zijn problemen. We zijn wat terughoudend met extra fietsenstallingen elders op straat, vanwege de leefbaarheid en de kwaliteit van de openbare ruimte. Dat is logisch. Het straatparkeren verder buiten de binnenstad komt in dit uitvoeringsprogramma niet aan bod, maar de realiteit is wel dat er op veel plekken buiten fietsen op de stoep liggen, omdat er niet genoeg stallingsplekken zijn. Wij zouden heel graag zien dat hier ook goed en kritisch naar gekeken wordt. Wanneer en waar komt dit aan bod?

01:05:53

Mevrouw De Groot (Student en Stad): Dan mijn tweede punt over verkeersveiligheid. Helaas toenemende cijfers in ongelukken, dat zien we ook landelijk, vooral ook op de fiets. Helaas ben ik zelf ervaringsdeskundige. Dit is echt iets waar we mee aan de slag moeten. Mijn fractie is ook heel blij dat zo duidelijk terug te lezen is in het uitvoeringsprogramma dat we

hier echt serieus mee aan de slag gaan. Dat lijkt mij een ontzettend verstandige zaak. Dan wil ik het bij laten.

01:06:20

Voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de SP.

01:06:26

De heer De Waard (SP): Dank, voorzitter. Ik wil mij allereerst aansluiten bij de complimenten van de Partij voor de Dieren over de participatie. Dat is ook het punt waar ik mij bij ga houden. Ik ga niet een heel ideologisch verhaal ophouden in mijn resterende drie minuten, als is dat wel heel verleidelijk om te doen. Ik houd me in.

01:06:45

De heer De Waard (SP): Het is natuurlijk erg goed dat er veel is gepraat met organisaties, gebiedsteams en dat mensen ook zelf hun ideeën konden opsturen. Het is natuurlijk enorm belangrijk dat de eigen buurt veilig voelt en dat daar ook een stukje zeggenschap over is. Dat is een goede stap, allicht een beetje indirect, maar daar zijn we blij mee. Wat ik mij nog bedacht, is dat...

01:07:14

De heer De Waard (SP): Ik was bij die avond in Sonde 2000 over de wijkvernieuwing van een aantal noordelijke wijken. Het viel me op dat daar veel mensen op afkwamen, dat daar veel verschillende onderwerpen aan bod kwamen en dat er veel enthousiasme was. Ik kan mij zo voorstellen dat dit soort avonden organiseren, ook specifiek op het thema verkeersveiligheid, de tongen best losmaakt. Ik vind het opvallend dat mensen over veel verkeersonderwerpen mensen heel veel te zeggen hebben, dus ik kan me voorstellen dat daar ook heel veel waardevolle input uit zou kunnen komen. Dat zou ik nog mee willen geven aan het college.

01:07:53

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaat het woord naar het CDA.

01:07:56

Mevrouw Armut (CDA): Dank, Voorzitter. Wij kunnen ons, zoals voorgaande fractie hebben gezegd, ook best wel goed vinden in het uitvoeringsprogramma. Wij kunnen ons ook aansluiten bij de woorden die de heer Heiner sprak over het belang van leefbaarheid en dat dit hier ook best wel goed in naar voren komt. We zien ook dat het programma tot stand is gekomen met de intentie om zoveel mogelijk mensen te spreken en dat dit goed is gelukt, dus ook onze complimenten daarvoor. Een ding blijft voor ons toch wel die fietsenstallingen. Er is een groeiende druk op straat met fietsen die verspreid staan tussen marktkramen en op de stoep. Het ziet er alleen niet alleen rommelig uit, het maakt de straat ook een stuk ontoegankelijker. Ik heb het net al aan de wethouder gevraagd en ik krijg daar denk ik zo antwoord op. Misschien kunnen we nadenken over aangewezen plekken waar duidelijk is dat jij je fiets daar kwijt kan. Duidelijke lijnen kunnen al heel wat doen. Dat scheelt misschien ook wat mankracht aan stewards, die alles in goede banen moeten leiden, die je ziet bij zulke pop-up stallingen.

01:08:56

Voorzitter: Daar krijgt u een vraag over van GroenLinks.

01:08:59

De heer Leemhuis (GroenLinks): Dank u wel, Voorzitter. Ik ben het eens met dit punt. Een goed punt om te letten op die openbare ruimte in de binnenstad en de fietsstalling. Is het CDA het er ook mee eens dat er ook anderen zijn die verantwoordelijkheden hebben? Zoals werkgevers die voor hun werknemers voldoende fietsstalling moeten regelen of huisbazen die vaak geen inpandige stalling hebben voor studentenhuizen?

01:09:21

Mevrouw Armut (CDA): Ik denk zeker dat het een combinatie van dingen is. Heel vaak is het ook goed fatsoen om je fiets op een normale manier te stallen. Dat geldt in de binnenstad en dat geldt ook buiten de binnenstad, zoals Student en Stad al noemde. Heel vaak zie je fietsen ergens liggen. Het komt soms ook op goede manieren aan.

01:09:41

De heer Leemhuis (GroenLinks): Ik ben het eens met dat het ook op goede manieren aankomt, maar mijn vraag is: ziet het CDA ook verantwoordelijkheid voor ondernemers in de binnenstad, die het voor hun werknemers zouden moeten bieden en voor huisbazen die het voor met name studenten zouden moeten bieden, zodat het inpandig is niet meer op straat hoeft?

01:10:00

Mevrouw Armut (CDA): Het gaat natuurlijk om verschillende dingen. Ik ben het met de heer Leemhuis eens, hoor. Het zou natuurlijk een goede situatie zijn als de huurbazen ervoor zorgen dat er fietsenstallingen zijn en als ondernemers, waar dat mogelijk is natuurlijk, zorgen voor een fietsenstalling voor hun werknemers. Hier gaat het echter natuurlijk over zo een druk op straat, waar de gemeente ook echt wel een rol in moet nemen. Ik denk dat het echt een combinatie van dingen is. Daar wil ik het trouwens ook bij laten.

01:10:34

Voorzitter: Oké, helemaal goed. Dank u wel. Dan wilde D66 het woord.

01:10:39

De heer Boswijk (D66): Dank u wel, Voorzitter. Ook mijn fractie is heel erg blij met het Uitvoeringsprogramma Lopen, Fietsen en Verkeersveiligheid, want we herkennen heel veel van onze eigen ambities en punten uit ons verkiezingsprogramma terug in het programma. Ik denk bijvoorbeeld aan aandacht voor de fietser, voor de voetganger, de aandacht voor fietsparkeren in de binnenstad - ik sluit me overigens aan bij de woorden van het CDA hierover - de doorfietsroutes en aandacht voor verkeerseducatie - ook niet onbelangrijk - om zomaar een aantal voorbeelden te noemen. Daarnaast vindt mijn fractie het ook heel erg mooi om te zien op welke manier de participatie vorm gegeven is in dit hele traject, met als mooi voorbeeld die Wijkprikker. Ook goed om te zien dat het gaat om een mix van plannen, echt door de hele gemeente heen. Daar wil ik het voor nu bij laten.

01:11:25

Voorzitter: Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Moerkerk.

01:11:29

De heer Moerkerk (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank u, Voorzitter. Ik liet het al een beetje doorschemeren, wij vinden het een goed plan. We vinden het evenwichtig in elkaar

zitten en inspraak en participatie is goed geweest. Echter, mijn fractie vindt het inrichten van de openbare ruimte van deze stad haar meest primaire taak, als het gaat om veiligheid creëren op straat en dat dan ook nog combineren met duurzaamheid enzovoort, dus wat ons betreft zou dit nog wel een toefje ambitieuzer mogen. Dan bedoel meer dat de witte regels, die nog niet geel zijn qua uitvoer op het budget, misschien wel wat sneller geel zouden mogen worden. Wat mij betreft en wat mijn fractie betreft, blijven we kijken of we daar misschien zelf eerder middelen voor kunnen vrijmaken of kunnen alloceren naar deze witte regeltjes zodat ze sneller geel worden. Elke dag dat het niet geel wordt, is er namelijk één te veel. Dank.

01:12:25

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik het woord geven? De Partij voor het Noorden.

01:12:28

De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden): Dank, Voorzitter. Wij zijn ook tevreden over het plan zoals het er nu ligt, ook omdat we een positieve reactie kregen van de Fietsersbond die zich goed gekend voelen. Waar we ook wel eens kritisch zijn over participatie, is hier toch duidelijk sprake van goede participatie. We maken ons wel zorgen over de verkeersveiligheid en vooral het gebrek aan toezicht. Ik zie zelf soms bakfietsen met jonge kinderen, wel te verstaan elektrische bakfietsen, die soms echt met 30 of 40 kilometer per uur door straten heen rijden. Ik denk dan: mensen, mensen, doe dat nu niet met hele jonge kindjes erin, zonder helm en zonder wat dan ook. Kijk, je kunt - en dat is goed - mensen op de fiets krijgen in plaats van in de auto, maar dat wil nog niet zeggen dat je dan geen toezicht moet houden. Wij vinden dat we veel te weinig agenten en boa's op de fiets zien om mensen af en toe even tot de orde te roepen.

01:13:36

De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden): Ook het aantal mensen dat zonder verlichting 's avonds rijdt, is nog steeds veel en veel te hoog en daardoor toch gevaarlijk. Fietsen prima, maar doe dan ook dezelfde controle die je bij autoverkeer doet, dus meer blauw en boa's op straat. We vroegen ons ook nog van af of de wethouder voldoende capaciteit heeft als het gaat om verkeersdeskundigen en ambtenarij en of dat hem ook belemmerd in al zijn prachtige ambities om het fietsverkeer en het loopverkeer nog veiliger te maken? Daar zouden we graag ook nog een reactie op willen hebben. Verder complimenten, Voorzitter.

01:14:15

Voorzitter: Dank. Welke fractie mag ik dan het woord geven? ChristenUnie.

01:14:22

De heer Wennink (ChristenUnie): Het komt van ver, hoor. Ik zat helemaal vast onder die tafel. Er is veel voorbijgekomen en wij kunnen ons vinden in de woorden van de wethouder. De afslaande bus zou ik nog wel graag in de toekomst voorbij zien komen bij een soort evaluatie, als dat mogelijk is. Is het er ook daadwerkelijk veiliger door of hebben wij puur tijdwinst voor de bussen en leveren we daar veiligheid voor in? Verder is het een hartstikke mooi plan. Dank u wel.

01:14:53

Voorzitter: Dank u wel. Kan ik het woord geven? Nee, dan hebben we gelukkig even tijd voor een korte reactie van de wethouder.

01:15:05

De heer Leemhuis (GroenLinks): Voorzitter, als niemand meer wil, kan ik mijn 20 seconden wel volpraten.

01:15:09

Voorzitter: Twintig seconden. We tellen mee.

01:15:12

De heer Leemhuis (GroenLinks): Voorzitter, mijn fractie is blij met dit Uitvoeringsprogramma Lopen, Fietsen en Verkeersveiligheid. Groningen is al jaren voorloper op het gebied van gedegen en langjarig fietsbeleid. Het is na de uitvoeringsprogramma's Doorwaardbare Stad en Deelmobiliteit een belangrijke doorvertaling van de mobiliteitsstrategie Groningen Goed op Weg, die inzet op het stimuleren van ruimte bieden aan voetgangers en fietsers. Voordat ik verder ga, maar dat zal ik dan bijna niet meer kunnen doen, kan ik als eerst het college en de medewerkers van de gemeente van harte feliciteren voor het gisteren winnen van Autodeel Award voor de hoge kwaliteit van het beleid en de visie van het uitvoeringsprogramma Deelmobiliteit.

01:15:50

Voorzitter: Ik ga u toch in uw 20 seconden kort pauzeren voor een vraag van de VVD.

01:15:55

De heer Heiner (VVD): Dank. Ik dacht dat de 20 seconden er al op zaten, dus ik wilde u vragen of u het met mij eens bent, dat het raar is dat de parkeerrondes niet per bakfiets of per fiets, maar per auto worden gedaan.

01:16:04

De heer Leemhuis (GroenLinks): Nee, dit is natuurlijk een beetje spelerij van de VVD. Het is een onzinnige vraag van de VVD en dat weet de VVD ook wel. Zal ik verder gaan?

01:16:12

De heer Leemhuis (GroenLinks): Zoals gezegd, is het hoofdmiddel om de mobiliteitsvisie uitgevoerd te krijgen het stimuleren van veilig lopen en fietsen in de gemeente en daarom kan mijn fractie zich goed vinden in het samenvoegen van de drie onderdelen in het uitvoeringsplan.

01:16:25

Voorzitter: Zo snel gesproken als sommigen fietsen op het fietspad.

01:16:29

De heer Leemhuis (GroenLinks): Ik heb nog wel meer, hoor.

01:16:29

Voorzitter: Nee, dat was voldoende. Dank u wel. Zijn er nog andere fracties of kan ik het afsluiten? Dan ga ik toch even naar een korte reactie van de wethouder.

01:16:38

De heer Broeksma: Dank u wel, Voorzitter. Dank ook de partijen voor de complimenten die

wij van velen hebben mogen ontvangen. Ook dank voor de felicitaties voor de award voor deelmobiliteit die wij gisteren in ontvangst hebben mogen nemen voor onze visie op deelmobiliteit als afgeleide van onze mobiliteitsvisie. Ik loop een aantal onderwerpen nog even bij langs. De Partij voor de Dieren noemt nog even de schoolstraten als belangrijk, de veiligheid van kinderen die naar school gaan. Ook ouders...

01:17:10

De heer Broeksma: De Adviesraad Verkeer en Vervoer heeft daar ook veel aandacht voor in haar advies van verleden jaar. We hebben daar goed naar geluisterd en ruim één komma drie miljoen gaat naar de veiligheid rondom scholen: schoolveiligheid schoolstraten et cetera. Dat is een ongekend bedrag, ook daar weer voor, dus we luisteren goed en we pakken dat ook serieus op. U heeft de bedragen kunnen zien. VVD maakt een opmerking over de overheid die de snelheid bepaalt. Dat is sinds jaar en dag gebruikelijk. Dat gaat met zo een rond bord. Daar staat een getal op en dat is de maximumsnelheid. Ik doe het weer, ik badineer weer een beetje. Ik weet niet waarom het is, meneer Heiner. Excuus daarvoor.

01:17:55

Voorzitter: Dat levert een vraag op van de heer Heiner.

01:17:57

De heer Broeksma: Maximaal 80, maximaal 100 en maximaal 30; de overheid bepaalt dat. Ook op deze plek gaan we dat doen. Dat doet men niet zo maar, dat is ingegeven door verkeersveiligheid en de capaciteit van de weg. U kent die matrixborden boven de weg. Daar staat soms 70 of 50 op. Als iedereen op dat moment 50 zou rijden, zou de file niet ontstaan. Dat is heel bijzonder. Men rijdt dan 70, 80 of 90 door net zolang tot er een file is. Echter, als iedereen meteen 50 zou rijden, zou de file niet ontstaan. Dat is toch grappig om te weten.

01:18:26

Voorzitter: U had nog een vraag van de heer Heiner.

01:18:29

De heer Heiner (VVD): Dank, Voorzitter. Mensen moeten ook kunnen anticiperen op het verkeer. Op het moment dat je bijvoorbeeld niet harder dan 30 kunt, kun je niet snel even opzij als er een ambulance aankomt. Met dit systeem kan de gemeente dus regelen hoe hard je rijdt en daar heb ik wel echt moeite mee. Daarnaast wilde ik constateren dat we straks ook nog anderhalf uur debat hebben en dat u dan nog genoeg grapjes kunt maken.

01:18:51

Voorzitter: Wethouder.

01:18:52

De heer Broeksma: Ook een lekker onderwerp. Ja, we kennen onze pappenheimers. Wij bepalen inderdaad en u doet dat ook als het gaat over 30 kilometer. U zegt maximaal 30 kilometer binnen onze bebouwde kom op enkele plekken na. Inderdaad, dus dat bepalen wij. We bepalen de maximumsnelheid. Wij weten dat veel auto's zich daar niet aan houden en dat is gevaarlijk. We kennen wegen, waar je 50 mag en waar de V85 is. De eerste 85 procent rijdt dan 65 of zo en vijftien procent rijdt dus nog harder dan 65 op een weg waar een goede verkeersdeelnemer een snelheid van 50 verwacht. Dat zijn gevaarlijke situaties die volkomen ongewenst zijn. Je zou zo een proef kunnen doen, bijvoorbeeld met

gemeente-auto's of andere auto's of met bussen misschien die dan zich moeten houden aan die maximumsnelheid. De techniek is er. Het heeft misschien wel lang genoeg geduurd dat, als de snelheid 50 is, een auto harder kan rijden dan 50. Dat is een heel raar concept.

01:19:54

De heer Broeksma: De pop-up stallingen zou ik nog op terugkomen. Het CDA en mevrouw De Groot vroeg daarnaar. Met name naar de westkant kijken we, want op marktdagen is het soms heel erg lastig. We kijken ook naar permanente stallingsruimte in de zone rondom de Munnikeholm met vakken of rekken. U ziet bijvoorbeeld dat het wel helpt. In de bijvoorbeeld de Brugstaat is het oversteken veel makkelijker geworden dan het in het verleden was. Het stond vol met fietsen en je kon niet eens naar de overkant. Dat is echt wel veranderd. Die handhaving daarop helpt dus.

01:20:29

De heer Broeksma: De Stadspartij zegt eigenlijk: "Kan het sneller?" Misschien is dat wel te combineren met de vraag van de Partij voor het Noorden of er voldoende ambtelijke capaciteit is om het voor elkaar te krijgen. Om dit plan te maken ziet u dat onze capaciteit en capabiliteit van onze ambtelijke medewerkers heel hoog is. U bent allen breed tevreden over wat u hier ziet staan. We kunnen echter niet alles tegelijk, dat is nu eenmaal zo. Los daarvan hebben we onvoldoende aannemers om dat te doen en kunnen we ook niet alle straten tegelijk aanpakken, omdat je wel ergens langs moet kunnen. Als u af en toe de Grote Markt probeert op te komen, weet u wel dat niet alle wegen, de Rode Weeshuisstraat en het noorden van de Markt en...

01:21:15

De heer Broeksma: Dat moet niet allemaal tegelijk. Meer wit naar geel. Zodra er geld is, meneer Moerkerk, zeg ik u. Ik heb het net ook al gezegd. Als er subsidies komen van het Rijk of van de provincie of anderszins, bijvoorbeeld een meevaller in de aanbesteding, dan kunnen andere projecten promoveren van wit naar geel. Wij delen uw urgentie en uw 'need for speed'.

01:21:39

De heer Broeksma: ChristenUnie en de evaluatie van die afslaande bussen. Ja, dat doen we. Wat we wel weten, is dat het voor de bussen...

01:21:51

De heer Broeksma: Zestig bussen per uur, dat klinkt heel veel, maar dat is één bus, dan één minuut niets en dan weer een bus. Fietsers kunnen dus heel vaak doorrijden behalve op die enkele seconde per minuut dat er een bus langs moet. Voor de betrouwbaarheid en de voorspelbaarheid van het openbaar vervoer is het echt een hele goede zaak geweest. Ook omdat door het verdwijnen van de bus op de Grote Markt het Zuiderdiep echt het grote busstation geworden is in de binnenstad, dus daar rijden heel veel bussen langs en die kunnen nu doorrijden. We merken niet dat het voor fietsers onveiliger is geworden. Dit deel van de evaluatie kan ik u nu al geven. Op moment dat er een meer solide evaluatie is, dan zal ik die met de raad delen. Tot zover, Voorzitter. Dank u wel.

01:22:37

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar een afsluiting toe. Ik heb nog geen aankondiging

van een motie of iets dergelijks gehoord. Ik kijk nog even rond. GroenLinks en Student en Stad daarna.

01:22:51

Mevrouw De Groot (Student en Stad): Niet een motie, maar ik dacht als we dan toch nog heel even bezig zijn, mag ik de wethouder dan vragen op één ding nog zijn licht te laten schijnen? Of mag dat niet meer?

01:23:00

Voorzitter: Omdat u het zo lief vraagt.

01:23:02

Mevrouw De Groot (Student en Stad): Ik had het net ook even over het fietsparkeren buiten de binnenstad, dus niet de fietsenstallingen maar het fietsparkeren op straat. Dat staat ongetwijfeld in de mobiliteitsvisie, maar dat heb ik even niet voor me. Wordt dat ook in een concreet plan gegoten of is daar een specifieke visie op of niet echt?

01:23:22

Voorzitter: Wethouder.

01:23:24

De heer Broeksma: Dat is ook onderdeel van het programma Leefkwaliteit. Op het moment dat we straten herinrichten in het kader van Doorwaardbare Stad of bijvoorbeeld betaald parkeren invoeren, dan gaan we ook met de buurt in gesprek om bijvoorbeeld parkeerplaatsen op te heffen en daar fietsparkeren van te maken. Dat proberen we te doen. Ook met de vergunning van de deelscooters gaan we dat doen. Met de vergunningen voor de deelfietsen hebben we dat al gedaan. Ook buiten de binnenstad in de wijken proberen we dat zo goed mogelijk te doen. De fietsvlonders is ook een thema, waar het mogelijk is, op verzoek van de buurt. Dat loopt en een aantal buurten staan nu in de wachtrij om die fietsvlonders te krijgen. Op het moment dat het werkt en de buurt zegt doe maar, dan gaan we het definitief maken op het moment dat er middelen voor zijn en we het kunnen combineren met ander werk. Het Programma Leefkwaliteit is daar leidend.

01:24:24

Voorzitter: Dank u wel voor de beantwoording. Dan GroenLinks.

01:24:28

De heer Leemhuis (GroenLinks): Ja, ik overweeg een motie, maar ik wil er nog even over nadenken. Misschien dat het college nog iets over kan zeggen over het vraagstuk van de Oosterhamriklaan. Het valt mij op, nu werd ook weer het voordeel van de fietsroute langs de noordelijke ringweg genoemd. Dit is de missende schakel, die dan zo laat, pas na 2026, misschien aan bod komt. Dat verbaast mij nog wel, dus daar overweeg ik een motie over. Daar wil ik echter nog even over nadenken.

01:24:57

Voorzitter: Dank u wel. Ik hoorde een kleine vraag om een reactie van het college, dus nog heel kort die kant op.

01:25:04

De heer Broeksma: De Oosterhamriklaan staat boven aan de reservelijst die actueel is vanaf

2026. Het programma waar we het nu over hebben, loopt tot en met 2030. Hadden wij een programma Doorwaardbare Stad tot 2030 gehad, dan zou die Oosterhamriklaan gewoon op die lijst gestaan hebben.

01:25:24

Voorzitter: Goed en dat geeft de fractie van GroenLinks vast stof tot nadenken. Verder zie ik de VVD.

01:25:28

De heer Heiner (VVD): Dank, Voorzitter. Wij overwegen een motie om geen maximumsnelheid op het fietspad in te voeren.

01:25:38

Voorzitter: Oké, dan ga ik daarmee afsluiten. Ik wens u allemaal een fijne avond.